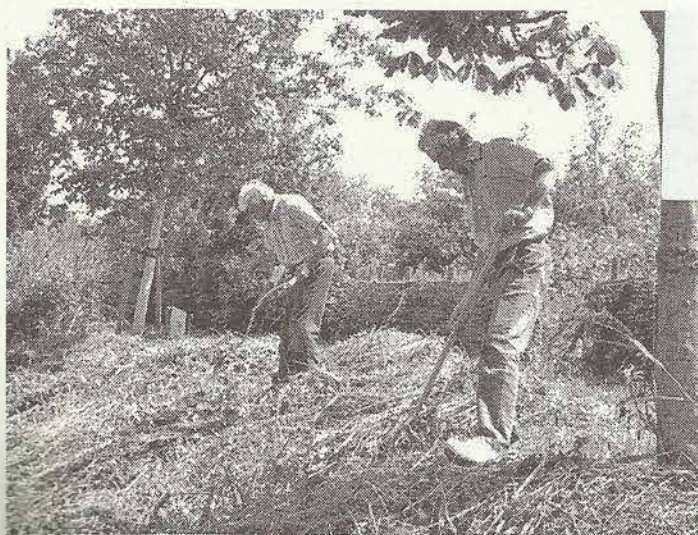

HWLnieuws

**Hoekschewaards Landschap
vereniging voor natuur en milieu**

Zomer2005

- Landschapsbeheer +
- Beschuit met muisjes
- De Zon

Colofon

HWL nieuws is een uitgave van Hoekschewaards Landschap

Versijnt elk kwartaal

ISSN 1389-7454

Oplage: 1.750

Hoekschewaards Landschap

Vereniging voor natuurbehoud, milieu en historisch dorpsschoon in de Hoeksche Waard

Postadres

postbus 1080

3260 AB Oud-Beijerland

Natuurbezoekerscentrum KLEIN PROFIJT

Zalmpad 11

Oud-Beijerland

telefoon: 0186 - 62 18 88

fax: 0186 - 62 03 65

HWL op Internet: www.hwl.nl

Algemeen Bestuur

voorzitter, Joost Kievit	078 - 6731522
secretaris, Jan van Alebeek	0186 - 619379
penningmeester, Jannie Dekker	0186 - 619081
beheer, Cees Mesker	078 - 6733976
biologisch onderzoek, Janus Verkerk	078 - 6743083
boombeheer, Flip Scherbeijn	010 - 4954429
educatie, Katja Hora	0168- 472018
dorpsschoon, Ben Doolaard	0186 - 614115
milieu & planologie, Jan Prince	0186 - 604996
HWLnieuws, Ineke Moll	0186 - 640596
Communicatie, Guus van der Pal	0186 - 573705

Het lidmaatschap bedraagt € 17,50,- per jaar

giro 2998008

bank 44.13.94.892

t.n.v. Penningmeester HWL, Oud-Beijerland

Voor aanmelding en Opzegging:

Ledenadministratie

postbus 1080

3260 AB Oud-Beijerland

Tel: 0186 619081

Openingstijden Natuurbezoekerscentrum

Klein Profijt:

Dinsdag t/m vrijdag 10.00 tot 17.00 uur

Zaterdag en Zondag 12.00 tot 17.00 uur

Foto voorpagina:

Carla van Brug
Hooiende mannen

Grafische verzorging

Vanderstoep bv
Strijen

In deze Zomer HWLnieuws:

• Landschapsbeheer +	1
• Natuur in eigen tuin	2
• Oproep medewerkers vlindertuin	3
• Beschuit met muisjes	4
• Van de Staart en zijn muizen	5
• Geef een egel de ruimte	6
• Leuker kunnen we het niet maken	7
• 't Winkeltje van HWL	8
• De maquette in het NBC Klein Profijt	9
• Natuurwebsites	10
• Nationaal Landschapscentrum	11
• Stap op de fiets	12
• Fotogedicht	13
• Oproep aan natuurliefhebbers	14
• Gezocht natuurpostzegels	15
• Vogels in de Hoeksche Waard	15
• Nieuwe afhaaldata wildernisvlees	18
• De Zon	20
• Tel de vlinders in je tuin	21
• Het onderhoud op Klein Profijt	22
• Cursussen en Lezingen	23
• Avondopenstelling Klein Profijt	24
• Natuurgidsencursus	25
• Jeugdpagina	26
• Nieuwe leden	28
• Activiteitenprogramma	28

Kopij voor HWLnieuws inleveren vóór:

1 juni 2005

AANLEVEREN KOPIJ

Als aparte bijlage ('attachment') bij een e-mail.

E-mail adres:

redactie@hwl.nl

op diskette, bij voorkeur in Word,
op redactie adres:

t.a.v. Iris van der Vlerk

**Manpad 10,
3075 TJ Rotterdam**

Tekst **NIET** opmaken.

Foto's of tekeningen, indien digitaal, liefst als jpg file e.a.

Landschapsbeheer + Van 30 naar 103 hectare

*Joost Kievit
voorzitter*

Eind mei werd het tweejarig project Landschapsbeheer+ afgesloten. Wethouder Boogaart van Korendijk en gedeputeerde Van der Sar van de provincie Zuid-Holland verrichtten de laatste handeling in het project.

Zij schroefden een plaatje "aangeboden door HWL" op een bank. De bank werd door HWL geschonken en geplaatst met uitzicht op een nieuw aangelegd natuurterrein aan de Kreekkant in Nieuw-Beijerland.

Het beheer en onderhoud van natuurterreinen en landschapselementen is de oudste taak van HWL. Dertig hectare natuurterrein was de grens waar we al jaren tegenaan liepen. We hadden nogal eens kritiek op het beheer van diverse terreinen en wanneer we dan de vraag kregen om het zelf te doen, moesten we nee zeggen. Dat druiste tegen onze doelstellingen in. Met het project Landschapsbeheer+ hebben we daar iets aan gedaan.

Met behulp van bijna € 100.000,- Europese en Provinciale subsidie hebben we het beheer de afgelopen 2 jaar uitgebreid en verbreed. Als uitvoeringsorganisatie werd de Stichting Natuurbeheer HWL opgericht. Er kwamen oproepkrachten in dienst, die tegen een geringe betaling het beheer wilden uitvoeren. Het machinepark werd totaal vernieuwd en uitgebreid. De samenwerking met boeren kreeg structureel

gestalte. De betrokkenheid van de gemeenten werd vergroot, zodat ook zij terreinen inbrachten, die op natuurvriendelijke wijze beheerd konden gaan worden.

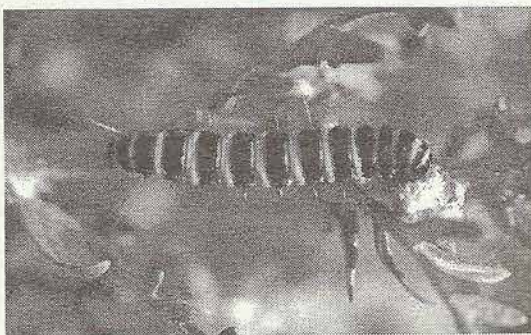
De monitoring van de ontwikkeling van de natuur in diverse terreinen kreeg een sterkere positie, de website van HWL werd ingeschakeld door een verwijzing met borden bij de natuurterreinen en een beschrijving op de site en educatie en voorlichting ging een prominente rol spelen rond het beheer. Op dit moment reist een expositie langs gemeentehuizen en bibliotheken in de streek.

Er is de afgelopen tijd veel werk verzet en we kunnen terug kijken op een geslaagd project. De oppervlakte van de door HWL beheerde natuurterreinen is uitgebreid van ongeveer 30 naar 103 hectare. Deze groei zet nog door de komende tijd. Ook financieel gaat het goed, blijkt uit de jaarcijfers. De samenwerking met boeren is prima en het draagvlak voor een meer op de natuur gericht beheer is verbeterd. Het project leverde veel winst op voor natuur en landschap. Het project is afgesloten, maar het werk gaat gewoon door. Het eindverslag van het project is te vinden op www.hwl.nl.

Natuur in eigen tuin

E.L. van Rookhuizen

Zestien of zeventien jaar geleden zag ik ze voor 't eerst. Ik vond ze héél bijzonder. Het was in de duinen bij Wassenaar aan 't eind van dag één van de strandzesdaagse. Hoewel ik toen zelf nog niet fotografeerde, vond ik toch dat je zo iets eigenlijk op de foto zou moeten zetten. Later thuis, bij nazoeken in de boeken bleek het de "Zebra rups" te zijn, die op o.a. Duinkruiskruid leeft.

Sinds een jaar of twaalf fotografeer ik een beetje als hobby en ik dacht nog regelmatig terug aan "mijn" zebra rupsen. Maar om nou helemaal naar Wassenaar te rijden om die rupsen te gaan zoeken, dat is toch wel een tikkie..... je weet niet precies wat de beste tijd is en of je ze wel weer vindt, dat is er dus nooit van gekomen.

Drie jaar geleden, (we wonen inmiddels midden op de Voorstraat in Klaaswaal) stonden er in het gras een paar opkomende planten die er niet hoorden en die ik niet kende (wat allebei wel vaker gebeurt), ik besloot om er netjes omheen te maaien (wat ook wel vaker gebeurt), en waar ik nogal eens

commentaar op krijg. Het werden vrij hoge planten die geel bloeiden. Toen ik het boek erbij haalde bleek het Jacobs kruiskruid te zijn.

Het volgend voorjaar dacht ik met grasmaaien dat ik een rood vlindertje zag. Ik dacht nog, eigenlijk moet ik m'n foto-toestel halen, maar ja, je bent bezig, en zo'n vlindertje zie je meestal niet meer terug, en dan moet ie ook nog netjes voor je gaan zitten, dus toch maar gewoon verder gemaaid. Het Jacobs kruiskruid had zichzelf vermenigvuldigd en daar werd weer netjes omheen gemaaid, want ik vond die gele bloemen wel leuk staan, net als de Paardebloemen, Madeliefjes en Kruipende boterbloem, (waar ik wel gewoon overheen maai), anders hoeft ik helemaal niet te maaien.

Later dat jaar had ik iemand op de koffie die nog nooit bij ons geweest was en in wiens tuin geen grasje verkeerd durft te groeien. Na de koffie, toen we de binnenboel bekeken hadden was de tuin aan de beurt. Naast de vijver bloeide het Penningkruid héél mooi, daar naast een paar "onkruidjes" (ook mooi). Het achterste stuk is eigenlijk alleen maar gras, en twee braamstruiken, een tamme die er al stond toen wij hier kwamen wonen en een wilde die vanzelf gekomen is. Wij hebben daar nog een drooglijn bij gepoot.

Toen we dat allemaal bekeken hadden, (het Jacobs kruiskruid bloeide ook weer), zei ik: "daar kan ik er nu wel een

paar van uittrekken voordat ze gaan pluizen, anders hebben we volgend jaar een hele gele tuin. En toen we er wat dichterbij naartoe liepen zag ik dat er allemaal kleine rupsjes opzaten en riep dan ook blij verrast, ooh!!! allemaal rupsjes. Ze moet gedacht hebben "Ei is niet goed bij haar hoofd", (wat sommige familieleden ook wel eens beweren). Maar het Jacobs kruiskruid mocht blijven staan.

Sterker nog, er werden zelfs planten uit de wegberm gespit en in de tuin bij geplant omdat ik bang was dat "mijn" rupsen anders niet genoeg te eten zouden hebben. Gelukkig sloegen de meeste planten aan en die werden dan ook inderdaad kaal gevreten.

Zebra rupsen worden niet door vogels gegeten omdat ze min of meer giftig zijn en dus heel vies smaken en ze zitten dan ook luid en duidelijk boven op de planten. Het is me dat jaar dus gelukt om eindelijk een foto van "mijn" rupsen te maken.

Poppen krijg je niet te zien, omdat ze onder het gras kruipen, daar verpoppen en zo overwinteren. Het volgende voorjaar extra goed opgelet of ik weer "rode" vlinders zag. En ja hoor, wel een stuk of drie vier. Uit het boek wist ik inmiddels dat die officieel

St Jacobsvlinder heten, en dat het

dagactieve nachtvlinders zijn. Toen op zoek naar eitjes, wat na veel zoeken ook nog lukte.

En natuurlijk alles proberen op de foto vast te leggen, wat nog best tegenvalt, want de rupsen zitten dan wel fotogeniek boven op de planten, de vlinders zitten net altijd op een lastige plek of vliegen weg als je ze net goed in beeld hebt.

De eitjes zitten aan de onderkant van de lage bladeren en die wil je er natuurlijk niet afhaken, zodat het echt plat op je buik werk wordt. Maar al met al heb ik het er toch wel redelijk op gekregen, geloof ik.

Vorig voorjaar heb ik acht Jacobs vlinders gezien en héél veel rupsen, waarvan er toch wel een paar verhongerd zijn, vrees ik want na onze vakantie stonden er alleen nog maar kale stengels en alle rupsjes waren echt nog niet groot toen we weggingen. En ze eten alleen maar Jacobs en Duin kruiskruid.

Ik ben heel erg nieuwsgierig wat voor moois ik volgend jaar weer aan natuur in onze tuin te zien krijg.

OPROEP ! OPROEP ! OPROEP !

Gevraagd:

Vrijwillig(st)ers om mee te helpen in de Vlindertuin van Klein Profijt te Oud Beijerland.

Wie wil ons helpen met snoeiwerk en alles wat erbij hoort om een aantrekkelijke tuin voor mens en dier te behouden?

Wij zijn in de tuin bezig 1x in de 2 weken op woensdagmiddag van half 2 tot ongeveer 4 uur.

Help ons en bel naar Klein Profijt tel. 0186 – 621888.

Alvast bedankt namens Marianne, Riet, Roly en Ineke.

Beschuit met muisjes

Janus Verkerk

Slechtvalkpaar eindelijk succesvol!

In de geschiedenis van de ornithologie werd pas aan het eind van de vorige eeuw melding gemaakt van het structureel broeden van Slechtvalken binnen onze landsgrenzen.

Ooit bracht in het begin van de vorige eeuw een paartje een paar jongen groot onder een aangespoeld stuk wrakhout op het strand van Schiermonnikoog. Een wel heel bizarre plek voor vogels die steile kliffen of hoge flatgebouwen als broedplaats kiezen. Maar daarna werd het stil en zeker in de crisisjaren voor roofvogels vanaf begin zestiger jaren was het zelfs welhaast onmogelijk ook maar een Slechtvalk te zien te krijgen. Zelf vogelde ik al meer dan 10 jaar voordat mij dit geluk ten deel viel. Maar met het uitbannen van de beruchte drins en DDT begon het herstel.

In de jaren '80 begon men in Duitsland met het plaatsen van broedkasten op hoge gebouwen, koeltorens of in hoogspanningsmasten. En niet zonder succes. De valken zagen vooral de koeltorens als een kunstmatige hoge rotswand en de kast bood optimale bescherming. Al snel werd het voorbeeld in Nederland gevolgd en konden de eerste broedgevallen ook in onze omgeving opgetekend worden. Het zou toch wel heel leuk zijn om ook in onze eigen omgeving een Slechtvalkpaar tot broeden te verleiden.

Zo werden brieven geschreven naar Eneco, de Werkgroep Slechtvalk Nederland en werd door leden van de vogelwerkgroep een forse kast in elkaar getimmerd. Met enige ceremonie werd deze met een lier tot op 142 meter hoogte gebracht en bevestigd en toen was het afwachten.

En dat wachten werd dus beloond. Al enkele jaren waren met regelmaat Slechtvalken bij "onze" kast te bewonderen en vorig jaar vond de eerste serieuze broedpoging in de Hoeksche Waard plaats, die overigens om onduidelijke redenen mislukte. Maar in 2005 vlogen begin juni 2 juveniele Slechtvalken uit en 14 juni werd dit memorabele feit binnen het bestuur van het HWL gevierd met beschuit met muisjes!

Met dank aan allen die op enige manier hebben bijgedragen aan dit prachtige resultaat.

Van de Staart en zijn muizen

Merijn van den Hoogenhoff

Sinds in november 2003 het terrein De Staart aan het Zalmpad in Oud Beijerland overgelaten is aan de natuur en de Schotse hooglanders er rond struinen en hun buik vol eten met honderden soorten kruiden, zijn wij als zoogdierenwerkgroep begonnen met het inventariseren van de muizen op de Staart. Wat we te weten willen komen, is of en hoe snel de muizen dit terrein ontdekken en koloniseren.

Toen we vorig jaar voor het eerst de rij met 70 vallen gezet hadden was de hoop vooral gevestigd op het al jaren braak liggende terrein met de heuvels. Tot onze verbazing viel de vangst daar een beetje tegen, maar we kwamen midden in de kale akkers twee hoogzwangere Bosmuizen tegen. Dat was hoopgevend voor de komende jaren. Immers als ze nu al op de kale akkers zaten?

Dus toen we begin juni van dit jaar

wederom 70 vallen hadden gevuld en scherp gezet, waren de verwachtingen heel wat hoger. Het hele terrein is inmiddels begroeid met vele kruiden en ook een hoop distels. Het is al aardig aan het verruigen, wat heel gunstig is voor Dwergmuis en Bosspitsmuis.

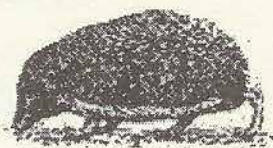
Tot onze spijt bleek de kolonisatie niet zo snel te gaan als we hadden gehoopt. We vingen weer één Veldmuis en ongeveer even veel Bosmuizen. Eigenlijk op drie Bosmuizen na exact dezelfde vangst als vorig jaar. We blijven echter de komende jaren door vangen en zullen zien of de populatie toeneemt, afneemt of stabiliseert. Het is hoe dan ook een schitterend terrein waar de komende jaren de veranderingen elkaar in snel tempo opvolgen.

De totale vangst van het weekend in begin juni was 18 muizen, waarvan we er 8 meer dan één keer hebben gevangen. De 10 individuen waren onderverdeeld in 1 Veldmuis en 9 Bosmuizen.

Geef een egel de ruimte

Ank Kortenbach.

De egels zijn weer wakker. De mannetjes als eerste, die zijn trouwens al een paar weken erg actief. Zij hebben zich in de tussentijd vol kunnen eten en zich voor kunnen bereiden op de drukke tijd die komen gaat nu ze moeten gaan zorgen voor nageslacht.

De vrouwtjes daarentegen worden nu pas actief. Zij zijn ook later in winterslaap gegaan, vermoedelijk door het verzorgen van nog een laat nest met jongen. De vrouwtjes zijn nu volop aan het zoeken naar een mooi plekje, in uw tuin misschien. Daarom dit verhaal.

Gun de egels de ruimte in uw tuin, maak in een hoekje een plaatsje vrij voor het bedreigde diertje. Maak daar met takken en bladeren een nest voor haar, ook een oude emmer met de bodem er uit, die op zijn zijkant gelegd wordt en de grote opening tegen de muur of schutting desnoods een plank er tegen gevuld met gedroogd gras is ook al een nestplaats. Ook kunt u bij de egelopvang een kant en klare nestkast kopen, wordt erg gewaardeerd door de egels.

Als u weet dat in het nest een egel huist, blijf er dan zo ver mogelijk bij uit de buurt, houdt de honden er ook bij vandaan. Elke verstoring kan een gevaar op leveren voor de baby egels. Als moeder egel zich bedreigd voelt, is het in de meeste gevallen zo dat ze haar jongen opeet. Dit zou erg jammer zijn als er weer een nest verloren zou gaan. Dit gebeurt helaas al te veel de laatste tijd.

Als moeder egel een nest jongen heeft zal ze deze zolang ze nog erg klein zijn overdag zogen, 's nachts gaat ze dan meestal op voedseltocht om zelf te eten maar ook om haar jongen te kunnen blijven zogen. Als de kleintjes wat groter worden zal moeder egel ook overdag op voedseltocht moeten. Nu weten de meeste van u inmiddels ook wel dat als je een egel overdag ziet er iets mis is.

Hoe herken je een egelmoeder? of wanneer heb je met een ziek dier te maken?

Een zieke egel zal in de zon gaan liggen om warm te blijven, loopt te hoesten of loopt rondjes in de tuin, rolt zich niet op bij aanraking. Dan heb je te maken met een zieke egel die opgevangen moet worden. Een zogende egelmoeder zal proberen zo onopvallend mogelijk door de tuin te lopen en ongezien bij het nest proberen te komen. Wel moet u op een afstand het nest in de gaten houden zonder er aan te komen. Moeder egel kan namelijk door omstandigheden om het leven gekomen zijn, heeft ze nu een nest in uw tuin dan zullen de jongen zonder voedsel komen.

Grijp niet te vroeg in moeder egel kan op een afstandje onder de struiken uit liggen rusten van het verzorgen van haar jongen en als u in de buurt komt zal ze wachten tot de kust weer veilig is. Pas als moeder egel een paar uur niet bij de jongen is geweest zullen de jongen beginnen te piepen. Als dit het geval is, is het tijd om contact met de egelopvang op te nemen. Hier zal men

u dan vertellen wat er moet gebeuren, want jongen uit een vertrouwde omgeving weghalen kan niet zo maar. Als de jongen een week of vier oud zijn, gaan ze op hun eigen houtje de omgeving verkennen, zodat u ze overdag wel ziet rondscharrelen. Blijf ze dan ook op een afstand volgen, moeder egel is zeker in de buurt. Pas als ze zich na uren zich nog niet om de jongen heeft bekommerd is het tijd voor actie en moet u contact opnemen met de egelopvang.

Daarom een verzoek aan u, als u weet dat er egels bij u in de tuin verblijven laat dat stukje tuin dan ongemoeid en geef de egel de ruimte, hij / zij verdient het, deze nuttige tuinhulp.

U kunt altijd op de website van de egelopvang kijken voor nog meer informatie, of via de e-mail u opgeven om de egelnieuwsbrief te ontvangen.

Het websiteadres is
www.kortenbach.nl/egelopvang.html

Het emailadres is
egelopvang@hccnet.nl
Via e-mail kunt u ook altijd vragen stellen, ik geef u zo snel mogelijk antwoord.

Leuker kunnen we het niet maken.....

Dit was, zoals u waarschijnlijk weet, ooit de beginzin van een reclame-spotje van de belastingdienst. Ook voor het onderwerp waar ik het nu over ga hebben geldt hetzelfde.

Leuker kunnen we het niet maken, maar wel makkelijker. Al jaren vraag ik aan u om waargenomen zoogdieren door te geven om een goed beeld te krijgen van het voorkomen van zoogdieren op ons eiland. Gelukkig krijg ik elk jaar meer meldingen binnen en groeit de lijst gestaag. Maar het kan vanaf nu nog gemakkelijker. Het is zo dat sinds het begin van de maand juni het ook mogelijk is om door u gespotte zoogdieren op de HWL site te melden. Onder het kopje Zoogdierwaarnemingen kunt u schrijven wat u waar heeft gezien. Bovendien ziet u alle eerder gemelde zoogdieren en kunt u ook vragen over zoogdieren stellen op deze

pagina. Zo kunt u direct na de waarneming deze invoeren op de site. U hoeft dan geen briefjes meer te bewaren en te denken: "Dat moet ik ooit nog eens doorgeven". Voor een goede melding is het belangrijk dat deze zo volledig mogelijk wordt omschreven. Des te meer aanwijzingen des te beter we weten wat voor dier het was. Gegevens als soort, datum en de zo exact mogelijke locatie zijn in ieder geval van belang. Natuurlijk kunt u bij twijfel gewoon melden en dan kunnen wij er misschien bij helpen om uit te zoeken wat voor dier het was.

Het op de vertrouwde manier melden, door even te bellen of het gevonden dier langs te brengen kan natuurlijk ook nog altijd. We hopen dat door het vergemakkelijken van het melden deze groep interessante dieren nog meer onder de aandacht komt.

Wanneer u dit leest ben ik al weer een poosje terug van vakantie. Gewapend met boekjes die we hadden geleend, gekregen of uit de bieb, bezochten wij prachtige steden. We hebben paleizen, kastelen, kathedraalen en musea boordevol met kunstschatten bewonderd. Honderden treden beklommen om het soms spectaculaire uitzicht vanaf de kerk- en kasteeltorens te aanschouwen.

Dat deden we natuurlijk niet alleen, er waren altijd nog wel "een paar" mensen op pad.

We stonden regelmatig in de rij om ergens binnen te mogen. Nou ja mogen, soms moest er nog een aardige duit voor worden neergeteld.

Ik weet niet hoe dat met u is maar wij hebben het in die steden na een paar dagen wel gehad. Niet alleen de medetoeristen gaan ons wat benauwen maar vooral ook al dat verkeer, de stank en herrie in de steden.

Opgelucht rijden we met ons campertje dan die steden weer uit. Onderweg nog wel even nagenietend van het moois dat we gezien hebben. Maar na een uurtje of zo rijden komt het stedelijke moois wat in de verdrukking want dan ontrollen zich in alle stilte prachtige landschappen. Samen met een herder en een kudde schapen vormen we het

enige verkeer en alleen ons eigen die-seltje maakt wat inbreuk op de schone lucht.

Dan komen er andere boekjes tevoorschijn. Ditmaal niet geleend of gehuurd maar, u raadt het misschien al, gekocht in het winkeltje op Klein Profijt.

(Ja u denkt een mooi vakantieverslag te gaan lezen, maar zo is het niet. Ik schrijf dit stukje tenslotte om ons winkeltje wat te promoten).

Misschien dat u nog op vakantie gaat en dan is het toch zo leuk om wat veldgidsjes mee te nemen.

Natuurlijk zijn dit, in tegenstelling tot de stedenboekjes, helemaal geen boekjes die na de vakantie in de boekenkast liggen te verstoffen. Het hele jaar door kunt u hiervan plezier hebben want de natuur houdt niet op bij een grens of een seizoen.

Misschien gaat u helemaal niet met vakantie, maar blijft u lekker in onze mooie Hoeksche Waard.

Wij hebben wel een boekje voor u te koop met wandelingen of een fietstocht.

De vaartijden van de pont liggen gratis voor u klaar en als de pont net weg is kunt u lekker bij ons van een kopje koffie mét genieten (weet u nog de Dudoc appeltaart, mmmmmmm) of b.v. met een gidsje de vlindertuin ingaan om te kijken wat daar voor moois vliegt en bloeit.

Als u de vakantie misschien gebruikt om de tuin wat te renoveren: we kunnen op bestelling mooie rietschermen op maat leveren, de prijzen vindt u in de winkel. Ook kunt u bij ons terecht voor klompen in alle maten.

Dit boekje komt pas uit na de platte-landsmarkt en de feestweek. Ik neem

aan dat u toen onze hele voorraad heeft gekocht! Kom dus maar snel kijken en laat u verrassen door het leuke nieuwe assortiment, er is vast wel weer wat voor u bij.

(thuis of op reis) heeft gehad of zult hebben.

Graag tot ziens,

Elisabeth, Reina en Ineke

Wij hopen dat u een hele fijne vakantie

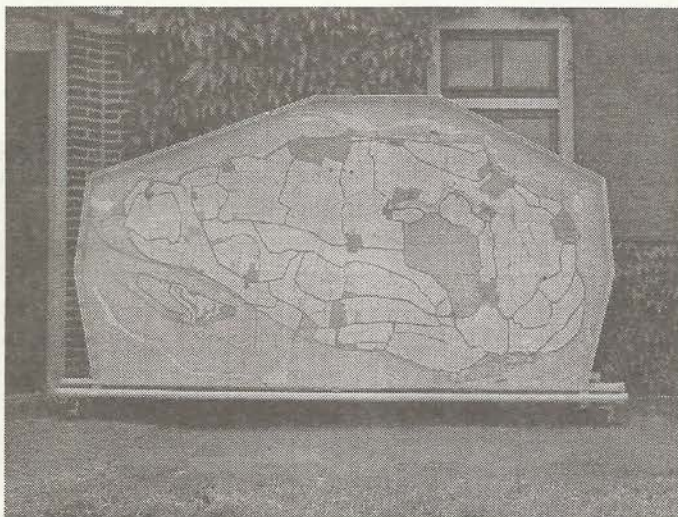
De maquette in het NBC Klein Profijt

Als je als bezoeker nu de tentoonstellingsruimte van Klein Profijt binnen loopt, valt eigenlijk onmiddellijk je oog op de grote maquette van de Hoeksche Waard tegen de muur.

Deze maquette is eigenlijk een remake van de tafelmaquette van een paar jaar geleden. Met behulp van een gift en vele tientallen uren van Jan Versnell, is het weer een pronkstukje geworden. Was het nog zo dat de vorige versie verkleurde in het licht, deze is helemaal beschilderd en lichtvast voor vele jaren.

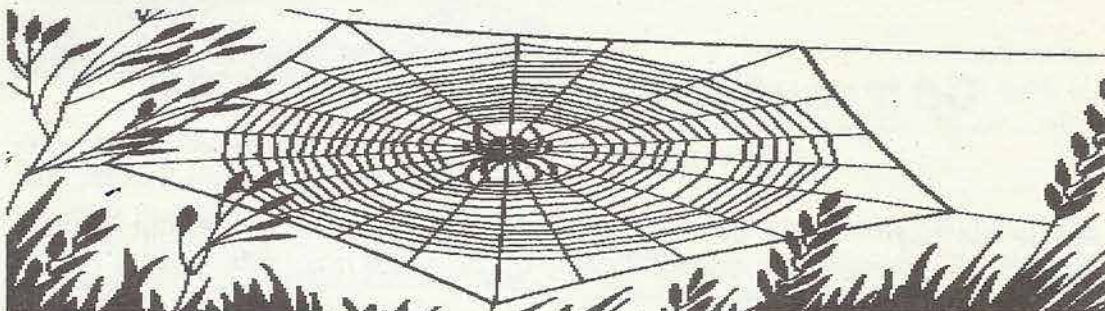
Bovendien was de oude maquette zeer kwetsbaar voor slijtage en ongelukjes doordat hij onbeschermd was. Nu zitten er drie hard glazen ramen voor. Hierdoor was het ook mogelijk om extra details toe te voegen. Jan Versnell heeft eindeloos veel bomen zitten knutselen en ook de kerktorens, molens en watertorens zijn kunststukjes op zich. Nu nog meer dan vroeger bewijst deze maquette zijn dienst als aanwijkskaart voor uitleg over gebieden, dorpen en fiets- en wandelroutes.

Het is kortom een niet meer weg te denken item in ons bezoekerscentrum Klein Profijt.

NATUUR WEBSITES

Websites over natuur en milieu

Nu de zomer er weer aan komt en het heel de dag buiten zijn de mensen ook weer inspireert tot fotografie, had ik bedacht dat het misschien wel aardig zou zijn om wat sites van natuurfotografen te noemen.

Om te beginnen is dat de site van John van de Heuvel www.natuurfoto.nu deze (naar zijn eigen zeggen) amateurfotograaf heeft al twee maal bij ons in NBC Klein Profijt geëxposeerd. Ook zijn website is erg indrukwekkend.

Een andere maar zeker geen onbekende fotograaf, is Rollin Verlinde www.natuurfotografie.be Dit is eigenlijk zo'n beetje de vaste fotograaf van de zoogdiervereniging VZZ. Hij is daarnaast ook nog een samenwerking aangegaan met een andere zeer goede fotograaf Yves Adams en samen hebben ze de site www.vildaphoto.net een site waar ook foto's van te bestellen en downloaden zijn. Via via kwam ik aan

de volgende site www.anolimages.com

En eigenlijk zijn woorden bij al deze internetsites helemaal niet nodig. Tik de site in en een wereld van de meest prachtige landschappen en dieren opent zich. Mocht u na al deze prachtige foto's de smaak te pakken hebben, dan kunt u verder genieten via www.natuurfotografie.nl waar heel veel amateur en professionals op staan. Nog één wijze raad, blijf niet te lang achter het beeldscherm zitten en trek er lekker zelf opuit om in de natuur te genieten.

En natuurlijk geen einde aan een stukje zonder het vermelden van onze eigen site www.hwl.nl . Een site met steeds meer en meer mogelijkheden. Zo is er een activiteitenkalender en een meld mogelijkheid voor vogels en zoogdieren. Of zoek een leuke wandel- of fietsroute uit.

Nationaal Landschapscentrum

Joost Kievit

Ter vervanging van het oude natuurbezoekerscentrum in Numansdorp werken de Stichting Natuurbehoud en Hoekschewaards Landschap aan een Nationaal Landschapscentrum. De plannen liggen klaar en de komende maanden moet duidelijk worden of de financiering rond kan komen. Voorafgaand is een haalbaarheidsonderzoek ingesteld, waarbij vooral aandacht is gegeven aan de toekomstige exploitatie van het nieuwe centrum. Op basis van dit onderzoek werd een ontwikkelingsplan opgesteld en nader uitgewerkt.

Doel is het realiseren van een Landschapscentrum met de volgende gebruiksfuncties:

- Knooppunt in het netwerk van toeristische wandel- en fietsroutes. Dit betekent dat de bezoeker faciliteiten worden geboden op het punt van informatie over de streek, horeca, toiletten, afvalbakken, zitjes etc.
- Educatieve tuin met aandacht voor natuur en landbouw. De tuin zal permanent voor het publiek toegankelijk zijn. Naast meer natuurlijke elementen kent de tuin akkertjes waar gewassen uit de streek zullen worden verbouwd. Er zullen relaties zijn tussen de tuin en het binnen gedeelte van het centrum, bijvoorbeeld de teelt van Hop en Gerst en binnen het brouwen van bier.
- Exposities met aandacht voor natuur en landschap, landbouw, historie en kunst gerelateerd aan natuur en landschap. Promotie van de Hoeksche

Waard als Nationaal Landschap, het verlies aan biodiversiteit en wat daar in de streek aan wordt gedaan zijn belangrijke onderwerpen. Een museum-brouwerij met aandacht voor de historie van het bierbrouwer door Karthuizer monniken in relatie tot de ontwikkeling van de Hoeksche Waard.

- Onderkomen voor Staatsbosbeheer met naast kantoorruimte mogelijkheden voor educatie, voorlichting en instructie
- Onderkomen voor de activiteiten van Hoekschewaards Landschap op het gebied van beheer en onderhoud van natuurterreinen en landschapselementen.
- Jeugd educatie, waarbij structureel wordt voorzien in een educatief programma voor de basisscholen uit de omgeving.
- Lesruimte voor kunst uitingen in relatie tot natuur, landschap en landbouw.

De plannen zijn de afgelopen tijd besproken met de betrokken overheden, de achterban van de Stichting Natuurbehoud en diverse andere partijen. Dit leverde vele positieve reacties en steunbetuigingen op. De gemeente Cromstrijen verleent medewerking door onder andere de benodigde grond ter beschikking te stellen. Met een aantal potentiële subsidiegevers zijn contacten gelegd en ook dit geeft een positief beeld. Het Architectenbureau Roos en Ros uit Oud-Beijerland sponsort het ontwerp voor het nieuwe centrum.

De definitieve besluitvorming over de

bouw van het Nationaal Landschapscentrum staat voor eind dit jaar gepland. Dan moet duidelijk zijn of de benodigde vergunningen en de financiering rond komen. Duidelijk is nu al dat de steun van velen nodig zal om tot uitvoering van de plannen te komen. Zoals met alle activiteiten van HWL zal ook hier weer het vrijwilligerswerk een zeer belangrijke factor zijn.

Wij willen graag van het "Nationaal Landschapscentrum" aan de Veerweg net zo een levendige ontmoetingsplaats maken als Klein Profijt in Oud-Beijerland. Daarvoor zijn er natuurlijk mensen nodig die regelmatig in het centrum aan het werk zijn. In de aanloop naar de nieuwbouw hebben we vooral behoefte aan mensen die ter plaatse HWL-activiteiten willen komen organiseren. Wij denken hierbij aan het ontwikkelen van tentoonstellingen, het organiseren van lezingen, of het opzet-

ten van een natuurclubje voor kinderen e.d. Daarnaast willen wij ook graag een groep mensen bij elkaar krijgen die kan invallen bij de openstelling van het centrum als onze "vaste kracht"

Michaela Scholz met vakantie of op een andere manier verhinderd is.

Als we gaan bouwen is er behoefte aan mensen die graag klussen: misschien wilt u dan letterlijk een steentje bijdragen aan de bouw van het centrum?

Verder gaan we een educatieve tuin aanleggen rond het centrum, die ook buiten openingsuren toegankelijk wordt voor het publiek. U begrijpt, we zoeken dan ook mensen die willen helpen in ontwerp, aanleg en onderhoud van deze tuin. Heeft u interesse om ons te komen helpen? Informeert u dan vrijblijvend bij Katja Hora, tel. 0168-472018 of kantoor@hwlnl

Stap op de fiets voor je club

Klussen is niets voor u, maar fietsen wel???

Op 27 augustus 2005 is het weer zover. Op deze dag gaan weer honderden mensen fietsen om hun club financieel een handje te helpen. Voor elke 20, 40 of 75 km die gefietst wordt krijgt uw club een bijdrage. **Ook Hoekschewaards Landschap doet dit jaar weer mee.** De bijdrage die het oplevert zal net als vorig jaar weer nuttig besteed worden. In 2004 waren dat life traps voor de zoogdierwerkgroep. De besteding van het dit jaar bij elkaar gefietste bedrag hangt af van de opbrengst, maar gedacht wordt aan een digitale camera om alle bijzondere momenten in en om Klein Profijt vast te leggen en snel op de website te kunnen plaatsen. Dus stap op 27 augustus weer met z'n allen op de fiets om uw club te steunen. Organisator is de Rabobank, waar ook gestart kan worden in uw eigen gemeente.

Het zou fijn zijn als u zich bij Klein Profijt, tel. 621888, wilt opgeven. We zijn er dan zeker van dat we het minimum aantal deelnemers halen.

Meer gegevens zijn bij het ter perse gaan van dit HWL nieuws nog niet bekend. Verdere meldingen doen we via Klein Profijt en onze website, www.hwlnl

Reserveer deze dag alvast in uw agenda!!!

(foto: wim kral. Tekst: Juub van den hoogenhof)

Weergalmende wijzers zoeken de tijd
Verkruiemeld in peilloze eeuwigheid
Verdronken in zwarte kille valleien
Een droom- en tijdloos onthaast betijen.

OPROEP aan natuurliefhebbers

Zoals u misschien weet, publiceert het
Hoeksewaards Landschap
wekelijks stukjes over de natuur in het streekblad
"Het Kompas".

De stukjes worden geschreven door mensen die de natuur een warm hart
toedragen.

Zij worden vergezeld van een tekening van Hennie van Dijk, Rikkie Keller,
Martin Benard of Sjors Coljè
of een andere tekenaar.

Het aanbod van de stukjes schrijvers is heel stabiel. Toch kan het gebeuren
dat er een plaatsje vrij komt voor iemand die zijn ervaring of kennis aan het
papier wil toevertrouwen.

Als u dit leest,en u bent geïnteresseerd?

Laat dit ons dan weten en neem contact op met:

Hans van Bommel
telefoon: 0186-660151
mobiel 06-51523552

e-mail: hans.van.bommel@zonnet.nl

Gezocht: Natuurpostzegels

In de loop van de jaren is er in het NBC regelmatig vraag naar postzegels met dieren of planten erop.

Men vraagt of we die toevallig hebben, omdat die persoon bijvoorbeeld postzegels spaart van vogels of planten. Tot op heden kon wij die mensen daar niet aan helpen, maar het heeft ons wel op een idee gebracht.

Dus daarom bij deze de vraag aan iedereen die nog natuurzegels heeft liggen met het idee "ooit moet ik er nog eens iets mee", hier is uw kans. U kunt de zegels (afgeweeke of niet) inleveren bij het NBC Klein Profijt aan het Zalm-pad 11 in Oud-Beijerland. Wij maken er setjes van om ze vervolgens in de HWL winkel te verkopen.

Het is een heel leuk product om te verkopen en het helpt weer bij het in stand houden van het NBC Klein Profijt. Bij voorbaat dank!

Vogels in de Hoeksche Waard

Riekie van Groen
Tekeningen Ria Behet

Een belangrijke activiteit van de leden van de vogelwerkgroep van het HWL is het inventariseren van de vogelstand in de Hoeksche Waard. Buiten dat het heel leuk werk is, is het ook zeer nuttig. Via de vogeltellingen kunnen we zien hoe goed het met vogels op ons eiland gaat.

De tellingen worden doorgegeven aan een landelijke organisatie, het SOVON, die een overzicht samenstelt van alle tellingen in Nederland. Het is intrigerend wanneer je het totaaloverzicht van Nederland ziet, hoeveel duizenden

tellers er iedere week op p d moeten zijn. De tellingen vinden plaats in bepaalde gebieden, de proefvlakken, die een aantal jaren achtereen in de gaten worden gehouden.

Er zijn verschillende soorten tellingen. In het voorjaar worden vanaf eind maart tot in juni de broedvogels geteld. In de winter worden de wintervogels geteld in gebieden als het Oude Land van Strijen en op het terrein van de suikerfabriek in Puttershoek.

Verder zijn er ook éénmalige tellingen zoals de roofvogeltellingen in januari

en het tellen van de nesten van grauwe ganzen in maart. Vanuit de vogelwerkgroep vinden elk jaar ook inventarisaties van bepaalde soorten plaats. Dit jaar is dat de steenuil, vorig jaar de ijsvogels en de patrijzen. Bij deze tellingen wordt ook altijd aan het publiek gevraagd bepaalde vogels te melden, hetgeen ook trouw gebeurt.

De vogelwerkgroep Hoeksche Waard is opgedeeld in vier afdelingen; noord, oost, zuid en west. Iedere groep telt gebieden in de eigen omgeving. Voor de groep oost is dat de Zeehondenplaat. Op de Zeehondenplaat, een zogenaamd proefvlak, tellen we in het voorjaar voor het Broedvogel Monitoring Project (BMP) van het SOVON.

Gewapend met een kaart van het gebied en een afkortingenlijst gaan iedere twee weken twee vogelaars op pad. Omdat broedvogels op geluid worden geteld moet je in het gebied tellen als de vogels zingen, dus bij zonsopgang. Bij de tellingen eind mei en in juni is dat dus 05:00 uur 's morgens. Een oorverdovend gezang komt je dan tegemoet. Je moet het beslist een keer meemaken (en dat kan ieder jaar ook een keer) om te begrijpen hoe overweldigend mooi dat is.

Het gebied wordt de ene keer van oost naar west en de andere keer van west naar oost geteld. Een hele telling duurt toch al gauw 3,5 uur en de tweede helft van de telling neemt het aantal zangers altijd af. Dus om niets te missen wordt de richting afgewisseld. Op de lijst wordt de datum en het weer genoteerd.

Aan het eind van het seizoen worden alle tellingen over elkaar gelegd, er ontstaat dan een plaatje welke vogel op welke plek heeft gebroed. Vanuit het SOVON is er een lijst beschikbaar waarop staat aangegeven hoeveel

vogels er binnen een bepaalde afstand van een bepaalde soort kunnen voorkomen. Ook staat aangegeven hoeveel keer je een vogel geteld moet hebben in een seizoen voor je hem mee mag tellen als broedvogel. Voor sommige vogels is dat één keer, andere vogels moet je wel 6 keer geteld hebben.

Eind maart als de broedvogeltelling begint zijn de tijtjafs al binnen vanuit Afrika. Dit jaar waren bij de eerste telling ook de fitissen al binnen.

Hoewel je aan het uiterlijk van de beide vogels het verschil nauwelijks kunt zien, zijn ze op zang niet te verwarren. De tijtjaf roept de hele tijd zijn eigen naam, terwijl de fitis een wat langer, een beetje triest liedje heeft. Op een stuk als de Zeehondenplaat zitten toch al gauw zo'n 15 fitissen.

In de volgende tellingen komen langzaam de andere trekvogeltjes binnen. Het voordeel van een proefvlak als de zeehondenplaat is dat er verschillende biotopen voorkomen, zodat je rietvogels aantreft, zoals de kleine karekiet, de bosrietzanger, de sprinkhaanrietzanger maar ook boombewoners als de zwartkop, tuinfluiter, staartmees, koolmees, pimpelmees, nachtegaal,

specht (zelfs de kleine bonte) en koekoek. Er zijn altijd wel verrassingen.

Bij een telling in mei zat er opeens een appelvink te zingen, helaas is deze niet weer gehoord. Bij de eerste telling in maart vloog er een muggen jagende oeverzwaluw rond en er zijn altijd lepe-laars te zien, overvliegend of foeragerend. Bij de laatste telling werden we omver gevlogen door een ijsvogel, terwijl we een wegvliegende kleine zilvereiger aan het bewonderen waren. De ijsvogel gaf een luide snerp af omdat hij net zo van ons schrok als wij van hem.

Aan het eind van het seizoen komt de groep Oost bij elkaar om de inventarisatie af te ronden. Per vogelsoort wordt dan in kaart gebracht hoeveel vogels er in het totale seizoen zijn geteld. Met inachtneming van de SOVON regels, i.e. territorium en minimaal aantal waarnemingen, wordt een totaal plaatje opgesteld. Zo ontstaat per soort een kaart met de plek waar ze gebroed hebben (waar ze gehoord zijn) en de hoeveelheid nesten in het totale proefvlak. Dit jaar kan dat voor het eerst elektronisch worden doorgegeven aan het SOVON.

Ieder jaar zijn er tellingen waar heel veel vogels van één soort voorkomen, dat zijn dan doortrekkers, die niet in dit gebied broeden. Deze worden er automatisch uitgefilterd omdat deze vogels bij de volgende telling niet meer gehoord worden.

Volgend jaar wordt het stuk land ten noorden van de Zeehondenplaat/ Es-scheplaat - de APL polder - aan de natuur terug gegeven. Wellicht kunnen we dit gebied in de toekomst ook inventariseren. We hopen in ieder geval op heel veel vogels die er hun leefgebied van gaan maken, zoals (stelt) klu-

ten, heel veel grutto's, scholeksters, etc.

Speciale waarnemingen

Dé waarneming van deze periode was een hop die enige tijd bij 's Gravendeel in de buurt verbleef. Omdat de waarneming rond 1 april plaatsvond, moet ik eerlijk zeggen dat ik eerst dacht dat het een 1 aprilgrap was, maar dat bleek toch niet het geval. De bewoners (ontdekt door Bas Barth uit 's Gravendeel) van het gebied waar de vogel was neergestreken wisten niet welke vogel het betrof, maar ze hebben gelukkig de vogelwerkgroep in kennis gesteld. Hoewel ik de vogel zelf niet gezien heb, zijn er in ieder geval een paar leden van de werkgroep die deze fantastische vogel wel hebben kunnen bewonderen.

Verder kreeg ik een melding van een specht die op moordenaarspad was. De bewoner had een mezenkast opgehangen waar jonge mezen in geboren waren. De specht probeerde het gat groter te hakken. Toen de bewoner een CD-ROM voor het gat had geplakt om verder verwoesting tegen te gaan, haalde de specht zelfs deze eraf. Pas toen de CD aan de binnenkant was vastgemaakt staakte de specht zijn

rooftocht en zijn de mezen gewoon groot geworden.

We krijgen veel meldingen van ijsvogels, veel bewoners van de Hoeksche Waard zien het kleurrijke vogeltje wel eens. Er zijn tot nu toe minstens 10 broedparen vastgesteld.

Langs de Oude Maas is er een nieuwe bescheiden kolonie Blauwe reigers bijgekomen. Bij de Esscheplaat en op Groot Koninkrijk lieten Cetti's zangers zich horen. Ook zijn er weer diverse waarnemingen van kleine bonte spechten vooral in de omgeving van de Zeehonden- en Esscheplaat. Op dezelfde plek zijn roodborsttapuiten als broedvogel waargenomen. Er zijn meer en meer waarnemingen van kleine zilver-

reigers langs het Hollandsch Diep, op 22 mei zag Janus Verkerk er zelfs vier. In het Oude Land broedt 1 paar steltkluten, het nest is met een nestbeschermmer beschermd door Wieger Pen om te voorkomen dat koeien het nest vertrappen. Eind mei is in het Oude Land een roepend porseleinhoen gehoord.

Wilt u steenuilen doorgeven aan Janus Verkerk, janusverkerk@hetnet.nl. Vragen en opmerkingen over dit stuk kunt u richten aan vogels@hwil.nl. Vogelwaarnemingen kunt u melden op vogels@hwil.nl of bij Riekje van Groen, tel.no. 06-109 499 16.

Nieuwe afhaaldata wildernisvlees in 2005

Esther Linnartz-Nieuwdorp

Wildernisvlees is het vlees van Schotse Hooglanders, Galloways en Konikpaarden uit de natuurgebieden van Stichting Ark die boventallig zijn en niet elders in natuurgebieden ingezet kunnen worden. Deze dieren hebben hun hele leven in natuurgebieden rondgelopen in kuddes met een natuurlijke samenstelling. Stichting Ark werkt samen met het Hoeksewaards Landschap om in het natuurbezoekerscentrum Klein Profijt wildernisvlees in de Hoeksche Waard en omgeving te verkopen. Door het eten van wildernisvlees steunt u stichting Ark en het Hoeksewaards Landschap!

Het wildernisvlees wordt in tweepersons porties verpakt, diepgevroren en verkocht in pakketten van 2,5, 5 en 10 kg. Vanaf 5 kg kan het ook in driepersons porties verpakt worden. Een gemengd pakket van 5 kg rundvlees kost circa € 60,- en een vergelijkbaar pakket met paardenvlees kost circa € 45,50.

Assortiment

De volgende pakketten zijn verkrijgbaar (prijswijzigingen voorbehouden):

gemengd pakket

biefappen, biefstuk, entrecote, gehakt, kogelbiefstuk, ossenhaas, poulet, riblap, rosbief, braadstuk, schenkel, stooflappen, stoofvlees, sukadelap, tartaar, verse worst

rundvlees: 2,5 kg ca. € 30,-, 5 kg ca. 60,-, 10 kg ca. € 109,-

konikvlees: 2,5 kg ca. € 22,75, 5 kg ca. € 45,50, 10 kg ca. € 77,-

5 kg vlugklaar pakket rund:

tartaar, hamburger, worst (samen 2,5 kg) en 2,5 kg gehakt, ca € 40,-

5 kg stoofpakket:

ca. 1,5 kg stooflap, 0,5 kg poulet, 1 kg riblap/stoofvlees, 1 kg schenkel, 1 kg braadvlees, ca. € 53,75

5 kg jaarrondpakket (hele jaar leverbaar):

half vlugklaar, half stoofpakket (gehakt, hamburgers, worst, tartaar, stooflap, braadvlees, schenkel, riblap/stoofvlees en poulet), ca. € 48,75.

gehaktpakket:

5 kg ca. € 36,25, 10 kg ca. € 70,-

verse worst pakket:

5 kg ca. € 43,75, 10 kg ca. € 87,50

hamburger pakket:

5 kg ca. € 43,75, 10 kg ca. € 87,50

Nieuwe afhaaldata in 2005

In de tweede helft van dit jaar is er ook weer wildernisvlees te bestellen en op de onderstaande data af te halen in het natuurbezoekerscentrum:

17 augustus
14 september
12 oktober
16 november
14 december

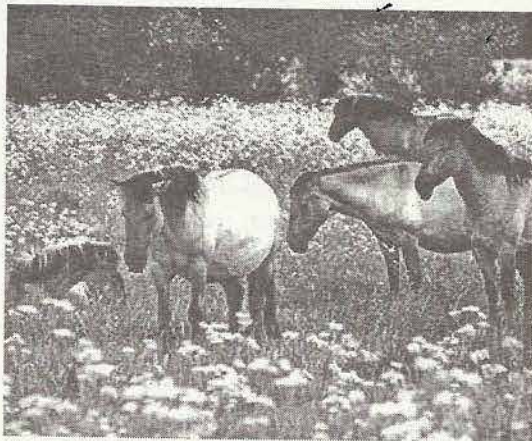
Het vlees wordt diepgevroren aangeleverd en op Klein Profijt in vrieskasten bewaard. Afhalen dient bij voorkeur op de dag zelf te gebeuren, maar kan ook op de dagen daarna. Bestellen kunt u tot ca. een week voor de afhaaldatum bij Esther Linnartz-Nieuwdorp, tel. 0187 – 632239 of e-mail: apis1@wanadoo.nl

Nieuwsbrief

Als geïnteresseerde in wildernisvlees kunt u zich opgeven voor de gratis e-mail nieuwsbrief: de Wildernisvlees-Flits. Hierin staan nieuwtjes en feiten rondom het reilen en zeilen van het wildernisvlees en de kuddes van Stichting Ark. Ook staan er recepten in. Op geven kan via wildernisvlees@stichtingark.nl

Huiden

Sinds kort verkoop stichting Ark ook gelooiden huiden van Galloways, Schotse Hooglanders en koniks. Prijzen variëren tussen de 500 en de 600 euro. Zie voor meer informatie www.wildernisvlees.nl

Konikpaarden

De zon

Jacovine Hitzert

Als de zon schijnt, zijn we meestal vrolijker dan wanneer hij schuilgaat achter donkere wolken. Wanneer we een vakantiebestemming uitzoeken, houden we vaak rekening met de kans op zonneschijn. De zon speelt eigenlijk best een belangrijke rol in ons leven. Die rol is in feite nog belangrijker dan we beseffen. Wat is de zon eigenlijk en wat doet hij?

De zon is een ster die in het heelal staat. In het enorm hete binnenste van de zon wordt waterstof omgezet in helium. Hierbij komen heel grote hoeveelheden energie vrij, die in de vorm van zonnestraling in de ruimte verdwijnen. Een deel van die straling komt onze kant op en bestaat uit licht en warmte, maar ook uit andere stralingsoorten zoals radiogolven en UV-licht. Meer dan de helft van de zonne-energie die de dampkring raakt, gaat verloren voordat het het aardoppervlak bereikt. Gelukkig maar, want anders was het veel te heet geweest om op aarde te kunnen leven. De zonne-energie levert niet overal op aarde dezelfde hoeveelheid warmte. Op de evenaar geeft de zon meer warmte af dan op de noord- en zuid-

pool. Het temperatuurverschil tussen de evenaar en de polen is de belangrijkste veroorzaker van het weer op aarde. De zon is dus de motor van het weer.

De zon veroorzaakt ook mooie weersverschijnselen zoals o.a. de regenboog, halo's en de groene flits. Een regenboog ontstaat als regendruppels door de zon beschenen worden. Een regenboog staat altijd tegenover de zon en is rond. We zien vaak maar een deel van de regenboog; de rest zit denkbeeldig onder de grond. Hoe hoger de zon staat, hoe minder je van de regenboog kunt zien. De mooiste regenbogen zie je in de zomer aan het eind van de dag. Dan is de kans op buien het grootst en staat de zon het laagst.

In dunne wolkenluiers, waar de zon doorheen schijnt, is vaak een licht gekleurde ring rondom de zon te zien. De ring ontstaat door weerkaatsing van het zonlicht in de fijne ijskristalletjes waaruit de wolkenluiser bestaat. Behalve ringen kunnen er op deze manier ook kransen, bogen, lichtzuilen en lichtvlekken (zgn. bijzonnen) rond de zon ont-

staan. Dit noemen we halo's. Halo's zijn niet zeldzaam. Elke week is er wel ergens in Nederland een halo waar te nemen, maar vaak is het slechts een deel van zo'n ring. Toch zijn er maar weinig mensen die halo's ontdekken, waarschijnlijk omdat we vaak niet in de richting van de zon naar de hemel kijken.

In tegenstelling tot regenbogen en halo's is de groene flits wel een bijzonder verschijnsel. Het verschijnsel is niet erg bekend; het ontstaat als volgt: Het zonlicht is opgebouwd uit verschillende kleuren, het zogenaamde kleurenspectrum. Bij zonsondergang gaan deze kleuren één voor één weg. Eerst verdwijnt rood, dan oranje en geel en ten-

slotte groen en blauw. Vlak voordat de zon helemaal ondergaat, zijn alleen groen en blauw nog overgebleven. Als het laatste randje van de ondergaande zon dan groen kleurt, noemen we dat de groene flits. De groene flits kan zo klein zijn als het laatste randje van de ondergaande zon, of groter, afhankelijk van de omstandigheden. De omstandigheden voor een echte groene flits zijn zo zeldzaam dat het slechts een paar keer in je leven te zien kan zijn. Een interessant verschijnsel waardoor het de moeite waard is om bij zonsondergang eens goed op de zon te letten.

Bron: KNMI, Meteo Consult, Weerkunde in de praktijk.

Tel de vlinders in je tuin!

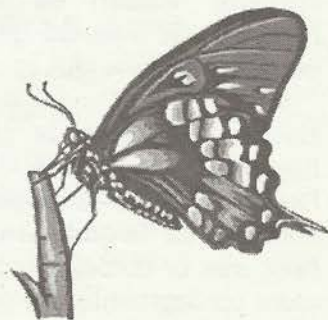
De vlinderwerkgroep wil graag een beter beeld krijgen van de tuinvlinders in de Hoekse Waard en organiseert daarom deze zomer de actie Tel de vlinders in je tuin!

Iedereen die het leuk vindt kan mee doen, er is geen specifieke vlinderkennis voor nodig. Op het telformulier staan de vlinders afgebeeld die aan de actie meedoen. In de maanden juni, juli en augustus vullen de deelnemers wettelijk het formulier in, de vakantieperiodes worden overgeslagen. Op het formulier wordt het aantal vlinders genoteerd dat op één dag de tuin bezocht heeft, het is dus voldoende om één dag per week te tellen.

Wie wil meedoen kan een telformulier afhalen op Klein Profijt (tot half juli). Het telformulier kan ook geprint worden

vanaf de website van het Hoekse Waardse Landschap (www.hwl.nl).

In september kunnen de deelnemers het telformulier inleveren op Klein Profijt, inleveren via de website is niet mogelijk. Als afsluiting is er in oktober een bijeenkomst op Klein Profijt waar de resultaten van de actie worden gepresenteerd en waarbij er onder de aanwezige deelnemers een aanmoedigingsprijs(je) wordt verloot.

Het onderhoud op Klein Profijt

Jacovine Hitzert

Na de knot- en snoeiwerkzaamheden in de winter is het groeiseizoen weer aangebroken. Door de wisselende regenbuien en zonneschijn heeft al het groen een enorme groeisput genomen. De vlindertuin en kleine beestjestuin worden weer regelmatig onder handen genomen, de schelpenpaden zijn weer van nieuwe schelpen voorzien, de wilde wingerd tegen de muur van het bezoekerscentrum wordt op hoogte teruggesnoeid en de bloemenweide is voor de eerste keer dit jaar gemaaid.

Behalve het vele tuinierswerk om het nieuwe groen een beetje in toom te houden, hebben de vrijwilligers op Klein Profijt ook tijd gehad om weer een paar nieuwe klussen uit te voeren:

Naast het bestaande opslaghok voor haardhout is een tweede hok gebouwd. Door de grote hoeveelheden zwaar knothout en de grote vraag naar haardhout was er duidelijk behoefte aan een extra opslagruimte. De grote opslagkis-

ten die vorig jaar geplaatst waren, zijn weggehaald zodat het hout nu overzichtelijk in de twee opslaghokken ligt. Het nieuwe opslaghok krijgt ook een sedumdak.

Het straatje tussen de schuur en het bezoekerscentrum is weer iets verder verfraaid. De bestrating is nu gereed en voor het mooie welkomstbord is een perkje van wilde rozen aangelegd. Het zijn nu nog kleine stekken, maar het perkje zal hopelijk snel dichtgroeien. Deze rozenstruikjes zullen laag blijven zodat het welkomstbord duidelijk zichtbaar blijft. Tegen de schuurmuur zijn weer een paar rekken voorzien van klimplanten. De kamperfoelie die vorig jaar als eerste tegen de muur geplant is, doet het heel goed en groeit al uit het rek.

In het talud aan het water is naast het bestaande terrasje met banken, nu ook een picknicktafel geplaatst. Er is gebleken dat er grote behoefte is aan zitplaatsen aan het water en met deze picknicktafel hopen we weer meer bezoekers tevreden te stellen.

Een laatste karwei dat geklaard is, is niet zo duidelijk zichtbaar, maar daarom niet minder belangrijk. Alle lantaarnpalen langs de oprit zijn voorzien van nieuwe armaturen. De nieuwe armaturen geven meer licht en zijn bovendien zuiniger in het gebruik. Energiezuinig betekent een kleinere belasting van het milieu en tegelijkertijd een lagere energierekening.

Cursussen en Lezingen

Sjoerd Reinstra

Het Hoekschewaards Landschap kent jaarlijks een aantrekkelijk cursusaanbod. Op dit moment loopt de Basis cursus Natuur, waarvan na de zomervakantie nog twee cursusavonden en twee excursies zullen plaatsvinden.

In het najaar volgt nog de cursus Muizen en Uilen. Over deze korte maar leerzame cursus vindt u hieronder meer informatie.

Zoals u in het artikel hierna kunt lezen start in januari 2006 de 3e Natuurgidsencursus van het HWL. Omdat deze ruim anderhalf jaar durende cursus een behoorlijk beslag legt op het docentenpotentieel van het vereniging zullen in die periode geen andere cursussen worden georganiseerd. Het is gewoon niet mogelijk gebleken én een natuurgidsencursus én een volwaardig cursusprogramma over andere onderwerpen naast elkaar van de grond te tillen.

Omdat we de periode van anderhalf jaar - de natuurgidsencursus duurt tot de zomer van 2007- toch wat lang vinden, komt er in die tijd een uitbreiding van het lezingenprogramma. Van oktober tot en met april zal er maandelijks een interessante lezing worden aangeboden.

De werkgroep Cursussen en Lezingen hoopt hiermee het toch wat beperkte cursusaanbod in die periode enigszins te compenseren. Houdt voor de data het HWL-Nieuws, de website en de huis-aan-huisbladen in de gaten.

Cursusprogramma najaar 2005

Cursus Muizen en Uilen

Een korte leuke cursus over de vijf uilensoorten die in de Hoeksche Waard kunnen worden aangetroffen en hun belangrijkste prooidieren, de muizen. Naast soortenkennis en informatie over hun leefwijze komt ook de relatie tussen deze beide diergroepen aan bod. Natuurlijk gaat u ook braakballen van uilen onderzoeken en ervaart u wat u daardoor allemaal te weten kunt komen over muizen.

Cursusdata: 31 oktober en 14 november 2005 (maandagavonden, aanvang 20.00 u.).

Cursuslocatie: NBC "Klein Profijt"

Docenten: Huub en Merijn van den Hoogenhoff en Rob Burgmans

Kosten: Leden: € 5,00; niet leden € 7,00.

Deelnemers: Max. 25.

Aanmelden bij: NBC "Klein Profijt", tel. (0186) 62 18 88

Inschrijven na: vanaf heden

Informatie: Merijn van den Hoogenhoff, tel. (0186) 62 18 88

Lezingenprogramma najaar 2005

Alle lezingen / workshops vinden plaats in Klein Profijt en beginnen om 20.00 u. De toegang is gratis.

Workshop: Schedels een kopzorg minder

Datum: dinsdag 13 september

Door: Merijn van den Hoogenhoff

Een interessant onderwerp. Ondanks het feit dat schedels de dode resten van levende dieren zijn, valt er toch veel aan te ontdekken. Hoe komt men achter de naam van het dier? Wat heeft hij gegeten? Deze en nog meer vragen komen aan de hand van schedelonderzoek aan bod in deze bijzondere workshop.

Vogelen van pool tot evenaar

Datum: donderdag 3 november

Door: Gerard Ouweneel

Een boeiend verslag van een zeereis van vijf weken van het arctische Vuurland naar de tropische Kaapverdische Eilanden. Met bijzondere beelden van onbekende eilanden als South Georgia, Tristan da Cunha en St. Helena. De dia's tonen de unieke vogelwereld van de zuidelijke Atlantische Oceaan, waar vele soorten pinguïns en albatrossen de boventoon voeren. Ook de zeezoogdieren komen uitgebreid aan bod. Een lezing die u niet mag missen.

IJsland: ijzige planten en vogels

Datum: woensdag 30 november

Door: Len Korevaar en Piet Bronder

Een woeste natuur, prachtige landschappen en een bijzondere flora en fauna; dat zijn de kenmerken van IJsland. Len en Piet laten u met prachtige dia's zien dat IJsland meer is dan een eiland vol sneeuw, ijs, gletsjers en geisers.

Ook in zomer 2005 avondopenstelling Klein Profijt

Net als vorig jaar zal in de zomermaanden het natuurbezoekerscentrum Klein Profijt 's avonds open zijn. Vanaf 5 juli tot en met 2 september 2005 is het bezoekerscentrum elke dinsdag, woensdag, donderdag en vrijdag van 18.30 uur tot 21.00 uur open voor bezoekers. Het is dan net als overdag mogelijk om naar de exposities te kijken of een lekkere cappuccino te drinken. Na het eten een wandelingetje langs de Staart en dan afsluiten met een consumptie op één van de bankjes buiten het gebouw, nog nagenietend van een zwoele zomerdag. Graag tot ziens op één van de avonden.

Natuurgidsencursus

Het Hoekschewaards Landschap (HWL) verzorgt voor de derde keer in haar geschiedenis een Natuurgidsencursus. De vereniging doet dit in samenwerking met het IVN (Instituut voor Natuureducatie).

Cursisten die deze cursus met succes doorlopen krijgen het landelijk erkende diploma: IVN-natuurgids.

Het belangrijkste doel van de Natuurgidsencursus is het opleiden van actieve Hoekschewaards Landschappers. Deelnemers aan de cursus leren dan ook samen met anderen natuur- en milieueducatieve activiteiten opzetten. De titel natuurgids houdt dus meer in dan met een groep belangstellenden een natuurwandeling maken door een van onze mooie terreinen. Tijdens de cursus worden diverse aspecten van het gidsenwerk behandeld:

- * De cursist wordt bekend gemaakt met HWL-activiteiten in het algemeen en met die van de diverse werkgroepen in het bijzonder.
- * Het vermogen tot samenwerken wordt ontwikkeld.
- * Er wordt gewerkt aan een bewuste houding ten aanzien van natuur en milieu.
- * Vaardigheden in het organiseren en uitvoeren van HWL-activiteiten worden bijgebracht. Je moet hierbij denken aan het omgaan met diverse doelgroepen en het hanteren van verschillende werkvormen.
- * De cursist wordt toegerust met kennis die zinvol is voor het HWL-werk over (veld)biologie, ecologie, de Hoeksche Waard en de daarin naar voren komende milieuproblematiek en de weg gewezen naar literatuur

en andere informatiebronnen.

De cursus gaat in januari 2006 van start en loopt door tot en met juni 2007. Er zijn cursusavonden, excursies en weekenden. De cursusavonden worden tweewekelijks op maandagavond verzorgd. De excursies zijn op zaterdag om de 2 á 3 weken. We bezoeken zoveel mogelijk terreinen in de Hoeksche Waard. Tijdens de cursus wordt twee keer een weekend buiten de Hoeksche Waard georganiseerd. Eén keer in het begin en een keer aan het einde van de cursus. Uiteraard wordt bij de planning rekening gehouden met schoolvakanties en feestdagen.

De cursus is bedoeld voor mensen die enigszins op de hoogte zijn van natuureducatie en bereid zijn een fikse tijdsinvestering te doen. Voor alle cursusactiviteiten geldt een aanwezigheidsplicht. We gaan ervan uit dat de cursist de geleerde kennis en vaardigheden gaat inzetten bij natuur- en milieuactiviteiten van het Hoekschewaards Landschap.

De cursus kost € 200, waarvan HWL de helft voor haar rekening neemt. De cursist betaalt uiteindelijk € 100. Er kunnen 25 cursisten worden ingeschreven. Opgeven kan bij Klein Profijt. 0186 - 621 888

Voor eventuele vragen kun je ook daar terecht. Voor de mensen die zich hebben opgegeven (of zich voorlopig hebben opgegeven) wordt in november een informatieavond georganiseerd.

Namens het docententeam:

Peter Roseboom

Jeugdhoeck

Jeugdhoeck

Hoera !

Het schooljaar zit er bijna weer op.

De vakantie staat voor de deur !

Misschien ga je weg, op vakantie.

Maar misschien blijf je ook een deel van de vakantie gewoon lekker thuis.

Als je denkt dat je vader of moeder wel een uitje kunnen gebruiken, neem ze dan mee naar Klein Profijt in Oud-Beijerland, of het pas opengestelde Natuurbezoekerscentrum in Numansdorp, aan de Veerweg.

Je ouders kunnen dan een kopje koffie of thee drinken, en jij kan gaan kijken naar de collectie opgezette dieren, of in het Jeugdlokaal door de microscopen kijken, of een kleurplaat kleuren.

Nog mooier is om je ouders zo ver te krijgen om bij Klein Profijt een "Kriebelbeestjes-koffer" te huren (kost maar 2 euro !).

In deze koffer zitten onderzoeksmaterialen zoals een loupe, een loupe potje, een insectenzuiger, zoekkaarten en nog meer moois.

Hiermee kan je in de omgeving van Klein Profijt op onderzoek uit in de kleine beestjes wereld.

Hieronder staan alvast wat insectenweetjes, wist je dat:

- Acht van de tien dieren op de wereld insecten zijn ?
- Een insect altijd 6 poten heeft ? Een spin is dus geen insect, een pissebed of duizendpoot ook niet.
- Mieren in de paartijd vleugels hebben, omdat ze in de lucht willen vrijen ?
- Bladluizen alleen in de herfst aan vrijen doen. In de zomer hebben ze geen mannetjes nodig. De vrouwtjes maken zichzelf gewoon na (dat noem je ook wel *kloneren*).
- De stippen op een lieveheersbeestje niets zeggen over zijn leeftijd ? Je kan aan de stippen wel zien welke soort het is. Er zijn soorten met twee, vijf, tien, zeven, veertien, tweeëntwintig en vierentwintig stippen.

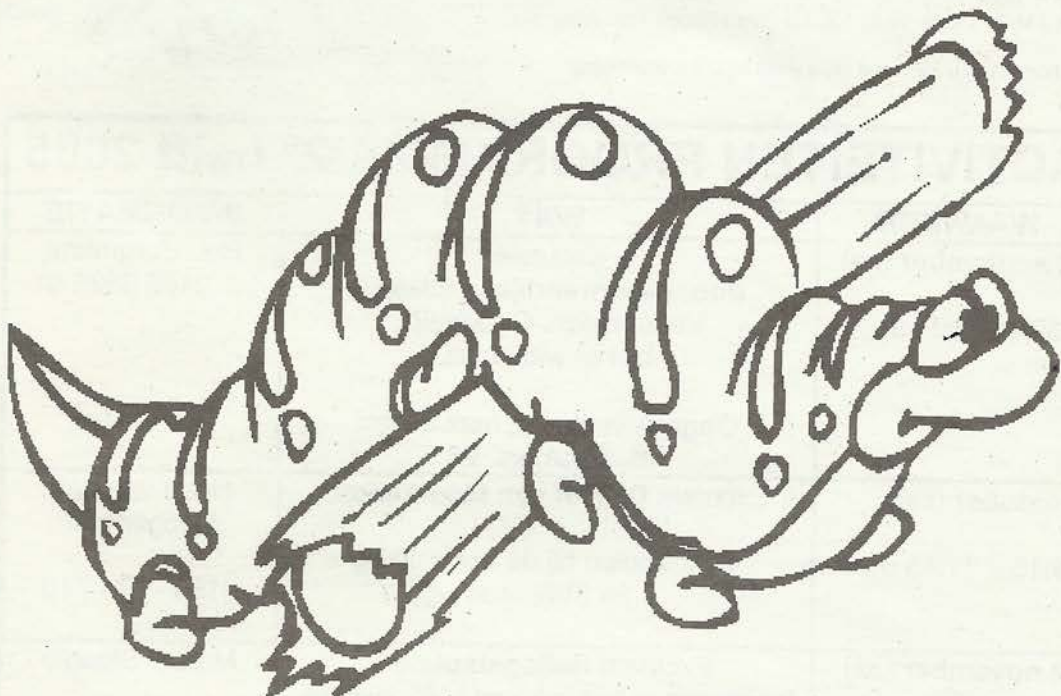
Jeugdhoek

Jeugdhoek

Wie eet wat ?

Links staan beestjes die honger hebben, rechts hun maaltijd.
Maar, o jee, de goede maaltijden staan niet bij de goede dier-
tjes ! Kan jij raden wie er wat eet ?

1. Lieveheersbeestje	a. Mest
2. Mier	b. Bladrandjes
3. Oorwurm	c. Luizenpoep
4. Vlinder	d. Rotten plantenresten
5. Libel	e. Stekelbaarsjes
6. Kever	f. Bladluizen
7. Vlo	g. Nectar
8. Vlieg	h. Vliegjes
9. Geelgerande watertor	i. Bloed

Antwoord "wie eet wat": 1f, 2c, 3d, 4g, 5h, 6b, 7i, 8a, 9e

Welkom aan de nieuwe leden van het Hoeksche Waards Landschap.
Voor het eerste kwartaal van 2005 zijn dat:

Mevr. J.D.M. Tournier-Fonkert	Westmaas
Dhr. Bresser	Oud-Beijerland
Dhr. H.H.B. Dons	Zuid-Beijerland
Mevr. M. de Joode	Numansdorp
Dhr. H. Bast	Numansdorp
Dhr. J. Mostert	Numansdorp
Dhr. J. van der Have	Numansdorp
Dhr. I.B. Warmenhoven	Numansdorp
Dhr. J.R. Bijl	Oud-Beijerland
Mevr. G.van Driel-Andringa	Westmaas
Mevr. M.C. Vos	Voorburg
Mevr. W. de Jong	Strijen
Dhr.H.D. Looren de Jong	Numansdorp
Dhr. W. Don	Numansdorp
Mevr. D.L.A.M. Poppelier	Strijen
Mevr. A. Wessels Beljaars	Maasdam
Dhr.L.P. Butter	Strijen
Dhr. D. Preesman	Heinenoord
Dhr. F. Ordelman	Numansdorp
Dhr. M.C. van den Berg	s-Gravendeel
Mevr. H. Timmer	Mijnsheerenland
Mevr. E.P.B. van der Pols	Mijnsheerenland
Mevr. M. van Kempen	Strijen
Mevr. E.M. Lagendijk	Numansdorp
Mevr. J.F. Paardekoper	Strijen
Dhr. O. van der Ende	Mijnsheerenland
Dhr. J.P. Buis	Oud-Beijerland
Dhr. H. Boot	Strijen
Dhr. J.M. in 't Veld	Strijen

Wij hopen dat u zich snel thuis voelt bij onze vereniging.

ACTIVITEITEN PROGRAMMA 2^e helft 2005

WANNEER	WAT	INFORMATIE
10 september (za) 9:30 - 12:00 uur	Excursie door de Korendijkse slikken Verzamelen: Oudendijk, bij het witte huis Opgave verplicht, max aantal deelnemers: 25	Rob Burgmans, tel: 0186 6925 01
9 oktober (za) 09:15 – 11:45 uur	Excursie De Hof van Moerkerken Verzamelen bij de ophaalbrug te Strijensas	Huib van den Hoogenhoff 0186 - 571 710
12 november (za) 09:00 – 11:30 uur	Excursie Hellegatsplaten Informatie in het volgend HWL nieuws.	Marcel Stougie 0186 - 618 7 07

PRIKBORD

Natuurgidsen van het HWL opgelet!!!

De eerstvolgende gidsendag (voor de natuurgidsen van het HWL) is voorlopig gepland op:

zaterdag 1 oktober 2005

Nadere informatie volgt.

BEZORGER GEVRAAGD VOOR MIJNSHERENLAND

Om kosten te besparen wordt het HWL nieuws in de Hoeksche Waard door vrijwilligers bezorgd.

Het gaat om ongeveer 130 exemplaren van het HWL nieuws die 4 maal per jaar bezorgd moeten worden (maart, juni, sept., en dec.)

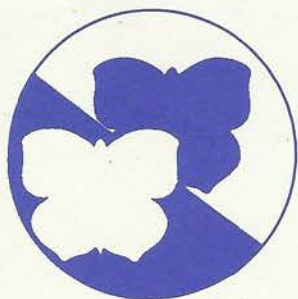
Graag bellen met Ineke Moll 0186-640 596 (tussen 17.30 en 18.30 uur)

PTT Post

Port betaald

Port payé

Pays-Bas

postbus 1080
3260 AB Oud-Beijerland

Ja, ik wil lid worden van de vereniging Hoekschewaards Landschap

Voorletters en naam : _____

Geslacht : _____

Straatnaam en huisnr. : _____

Postcode: _____ Woonplaats: _____

Telefoon : _____

E-mailadres : _____

Ik wil graag meer informatie over de volgende werkgroep(en):

Voor betaling wacht ik op uw acceptgirokaart.

Datum: _____ Handtekening: _____